

## Kirjallinen kysymys KK 251/2016 vp

Tytti Tuppurainen sd ym.

### Kirjallinen kysymys sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:n toteutumisesta

#### Eduskunnan puhemiehelle

Vuoden 2015 alusta lähtien lapsiperheillä on ollut subjektiivinen oikeus saada lapsiperheiden kotipalvelua silloin, kun perhe ei kykene selviytymään arjen askareista.

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalvelua annetaan alentuneen toimintakyvyn, erityisen perhetilanteen, sairauden, synnytyksen, vammien tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella niille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen edellä mainituista tehtävistä. Perhetilanteella tarkoitetaan mm. vanhempien eroa, perheenjäsenen kuolemaa tai kaksosten syntymää. Kotipalvelua voidaan antaa sellaisina vuorokauden aikoina, jolloin perhe sitä tarvitsee.

Lastensuojelun perhetyö on eri asia kuin lapsiperheiden kotipalvelu. Perhetyö on enemmänkin asiakkaan arviointia ja opettamista. Perheen ei tarvitse olla lastensuojelun asiakas saadakseen kotipalvelusta apua, ja toisaalta lastensuojelun asiakkuus ei myöskään saa olla esteenä yleisen kotipalvelun saamiselle.

Yhden Vanhemman Perheiden Liiton asiakkaiden kokemuksen mukaan kahta syöpää sairastava 8-, 9- ja 14-vuotiaiden lasten yksinhuoltajaäiti ei saanut lapsiperheiden yleistä kotipalvelua edes syöpähoitojen ajaksi, vaikka hän toistuvasti pyysi sitä vuonna 2015. Lasten toinen vanhempi ei osallistu lasten hoitoon lainkaan, ja 9-vuotias on erityistarpeinen. Kuitenkin naapurikunnassa sairaalatutkimusten ja hoitojen ajaksi on ollut mahdollista saada kotiapua. Kuluttajaparlamentin kesällä 2015 tekemän kyselyn mukaan kotipalveluavun saamisen kriteerit vaihtelivatkin kunnittain, minkä vuoksi Kuluttajaparlamentti ehdottaa valtakunnallisten, tarkempien avun saannin kriteerien luomista.

Lisäksi edellä mainitussa tapauksessa ei äidille annettu kirjallista päätöstä ja valitusohjeita, vaikka ne pitäisi lain mukaan aina saada. Kuluttajaparlamentin kesällä 2015 tekemään kyselyyn vastanneista kielteisen päätöksen saaneista vain 1,2 % sai päätöksen lain mukaisesti kirjallisena muutoksenhakuohjeineen. Kuntien toimintaa valvova viranomainen eli aluehallintovirasto ei myöskään voi saada tietoa kuntien palveluiden tilanteesta, jos vanhemmat eivät voi eivätkä edes osaa tehdä valituksia.

## Kirjallinen kysymys KK 251/2016 vp

Myös tiedotuksessa ja palvelun hakemisessa on puutteita. Edellä mainitun Kuluttajaparlamentin laatiman selvityksen perusteella kolmasosa vastaajista ei edes tiennyt, onko kunnassa lapsiperheiden yleistä kotipalvelua vai ei. Kolmasosa vastaajista koki kotipalvelun hakemisen vaikeaksi.

Vankka tutkimusnäyttö osoittaa, että sijoittaminen lapsiperheiden kotipalvelun kaltaiseen ennalta ehkäisevään toimeen kuitenkin säästäisi kunnan menoja, koska kalliita lastensuojelun laitosten menoja pystytään niiden avulla vähentämään.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Onko hallitus tietoinen sosiaalihuoltolain 19 §:n toteutumiseen liittyvistä epäkohdista ja millaisin toimenpitein hallitus valvoo sosiaalihuoltolain 19 §:n toteutumista?*

Helsingissä 29.4.2016

Tytti Tuppurainen sd  
Sari Sarkomaa kok  
Saara-Sofia Sirén kok  
Hanna Sarkkinen vas  
Johanna Karimäki vihr  
Satu Taavitsainen sd